

Polský nížinný ovčák

Tento temperamentní pes potřebuje hodně pohybu a smysluplné činnosti

Nebo prostě řekněte „PON“

Název tohoto plemene je pro celou řadu národů téměř nevyslovitelný – přinejmenším pro ty, kdo neumějí polsky. Proto se tomuto nádhernému huňáči z Polska nejčastěji krátce říká PON. Tuto zkratku si lidé snadno zapamatují a nápadnému vzhledu polského ovčáckého psa zkratka PON nijak neuškodí.

Ke správnému způsobu chovu, který odpovídá zvláštním potřebám tohoto polského plemene, patří denně dlouhý pobyt pod širým nebem, úzký kontakt s rodinou a náročné úkoly, které tento inteligentní pes může zvládat. Mezi aktivity pro volný čas, jimiž lze podnikavé polské nížinné ovčáky uspokojit, patří například zkouška psa - průvodce, agility, tanec se psem nebo frisbee. Psi jsou spokojeni také v případech, kdy mohou své majitele provázet na dlouhých cyklistických výletech.

Dobry hlídač

Rozhodně bychom neměli podceňovat hlídačské instinkty tohoto dlouhosrstého ovčáka. S průměrnou kohoutkovou výškou 42 až 50 cm sice nepatří mezi impozantní hlídačské psy, ale dům i statek dokáže důrazně ohlídat a uchránit před všemi vetřelci. Kdo jednou zažil rozduřeného polského nížinného ovčáka při hlídání,

ví, že tělesná velikost je v tomto případě zcela druhořadá.

Péče o srst tohoto plemene není úplně nenáročná

Pro toto plemeno je typickou povahovou vlastností zdravá nedůvěřivost vůči cizím, ale nikdy nesmí přerůst v agresivitu ani bojácnost. Polští nížinní ovčáci, kteří kousnou nebo reagují v nezvyklých situacích s panikou, jsou v chovu velmi nežádoucí. Chovatelé kladou velký důraz na vyrovnanou povahu psů se silnými nervy, kteří zůstanou klidní i v situacích, ve kterých jde do tuhého.

Temperament a samostatnost

Milovníci plemene si cení úzkého vztahu polských nížinných ovčáků k rodině. Tito psi vůbec nemají sklony se toulat nebo pytláčit. Podstatně raději setrvávají v blízkosti osob, s nimiž mají nejužší vztah, nebo ve svém revíru, než aby se honili za dobrodružstvím.

Živý temperament a samostatnost typická pro polské nížinné ovčáky jsou vlastnosti, které zůstávají těmto psům zachovány až do vysokého věku. Ani čtyřnozí senioři nechťejí patřit do starého železa, ale potřebují odpovídajícím způsobem využívat svých vrozených schopností. Protože polští ovčáčtí psi jsou zdraví a robustní, zpravidla můžeme počítat s poměrně dlouhým věkem.

Polský nížinný ovčák není zrovna nejlepší volbou pro nedůsledné nebo nerozhodné lidi. Agilní PON má totiž vyslovené rozvinuté sebevědomí, a nemá-li rovnocenného protivníka, rád se prosazuje do čela smečky. Při nedostatečné výchově se u polského nížinného ovčáka mohou v některých případech vyvinout dominantní způsoby jednání - a pes začne svým majitelům obrazně skákat po hlavě.

Ze tří jeden

V kolébce tohoto plemene Polsku dříve údajně existovaly hned tři rázy polských nížinných ovčáků. Šlo o tři velikosti - malý, střední a největší „duzy ponad“. Tehdy se tam ovšem o čistokrevný chov nikdo zvláště nezajímal.

Ovčáčtí psi museli být jen funkční - to znamená inteligentní, skromní, robustní, ostražití a museli vykazovat přirozeně vynikající vlastnosti při pasení stád. Předky dnešních polských nížinných ovčáků lidé znali a vážili si jich především v polských nížinách - odtud také název tohoto plemene.

Čistokrevný chov plemene začal po druhé světové válce. Chovatelé se shodli na středně velkém rázu, který stejně byl v celé zemi nejrozšířenější. Velká varianta se údajně silně podobala anglickému bobtailovi, zatímco malí ovčáčtí psi byli zase podobní plemeni lhassa apso.

A odkud pochází?

Kolem původu polských nížinných ovčáků narážíme na spousty dohadů a ještě více bezradnosti. Někteří kynologové jsou toho názoru, že polští nížinní ovčáci se do Evropy dostali spolu s Huny. Hovoří se o příbuznosti s tibetským teri-

mena. Následovalo 15 let výstav psů, jejich hodnocení a tvrdého výběru.

V ohnisku zájmu chovatelské činnosti a hodnocení byl typ a povaha psů; délka ocasu a barevné rázy byly podstatně méně důležité. Anatomie středně velkého polského nížinného ovčáka měla být taková, aby se tito psi blýskli nejen na výstavách, ale aby byli kdykoliv schopni vrátit se také ke své původní funkci ovčáckých psů. Zkrátka nesměl samozřejmě přijít ani „medvědí krok“ typický pro toto plemeno.

Standard krátce

POLSKÝ OWCZAREK NIZINNY
ČÍSLO STANDARDU FCI: 251

ZEMĚ PŮVODU: Polsko

CELKOVÝ VZHLED: Pes střední velikosti, podsaditý, silný, s dlouhou a hustou srstí.

POUŽITÍ: Snadno ovladatelný ovčácký a hlídací pes.

VELIKOST: Kohoutková výška od 45 do 50 centimetrů (psi), fenky od 42 do 47 centimetrů

HLAVA: Střední velikosti, dobrých proporcí, ne příliš velká.

KRK: Střední délky, silný, svalnatý, bez laloku.

POVAHA: Činorodá, umírněný temperament, ostržitá povaha, snadno ovladatelný, inteligentní.

BARVY: Všechny barvy a skvrny jsou povoleny.

PRŮMĚRNÝ VĚK: 12 až 14 let

KONTAKT:

Klub chovatelů polských ovčáků nížinných, Jaroslav Marek
Malostranské náměstí 3
118 00 Praha 1

Zrodila se hvězda

Chovatelský průlom přinesl pes Smok z Kordegardy, jehož tělesná stavba a povaha odpovídaly stoprocentně představám chovatelských posuzovatelů. Ten byl prohlášen za vzorového představitele plemene a stal se trpělivým modelem při sestavování prvního standardu plemene. Tak se bývalé vesnické psisko stalo přes noc praotcem chovu polských nížinných ovčáků. Na počátku chovu byla praktikována tvrdá příbuzenská plemenitba, což přineslo velmi rychle pozoruhodnou jednotnost exteriéru. V roce 1963 již nestálo uznání plemene ze strany FCI nic v cestě. Nevýhodou příbuzenské plemenitby bylo, že počet štěňat v jednotlivých vrzích prudce klesal. Ve vrzích se obvykle objevovalo jen jedno až čtyři štěňata, a to bylo na původního venkovského psa příliš málo.

Na světové výstavě psů v Brně (1965) se toto nové plemeno postaralo o velký rozruch a dostalo se také do tehdejšího východního Německa a do Maďarska. Na počátku 70. let byli první polští nížinní

Z polského ovčáckého psa se stal příjemný rodinný pes, který je dokonale vhodný do moderní společnosti

ovčáci exportováni do Holandska a odtud se rozšířili do celého světa.

Péče

Jen pěstěný a upravený polský nížinný ovčák je krásný, a proto by si měl hned odmala zvykat na pravidelné používání hřebenu a kartáče. Srst polských nížinných ovčáků za ušima, na plecích, na šiji a v oblasti hrudi má bohužel sklony k plstnatění. Pokud by pes občas potřeboval osprchovat tlapy, nikdy je nesmíme po umytí drhnout ručníkem dosucha, ale měli bychom vodu ze srsti lehce vymačkat pomocí ručníku nebo vytírat ve směru růstu srsti. Po koupeli celého těla psa je nutné používat stejnou techniku, jinak bude obtížné celou zacuchanou srst zase vyčesat.

Gabriele Metzová

érem, který měl údajně stejné předky. Odborníci hovoří také o variantách původního typu, který mimo jiné podle všeho přispěl ke vzniku pyrenejského ovčáka, bearded kolie, bobtaila a bergamského ovčáka.

O rané historii polských nížinných ovčáků toho nevíme mnoho a celou věc ještě komplikuje skutečnost, že obě světové války zničily většinu i tak skromných záznamů. Proto oficiálně začíná historie polských nížinných ovčáků až po druhé světové válce, třebaže ve skutečnosti psi tohoto plemene existovali samozřejmě mnohem dříve.

Velká šance

Po druhé světové válce v Polsku prakticky neexistovali čistokrevní psi - a přesně tato skutečnost znamenala pro venkovského ovčáckého psa velkou šanci. Peníze z dotací byly určeny výhradně na chov skotu a koní, chovatelé psů tedy vyšli naprázdno. Proto se celostátní kynologická organizace rozhodla sama vyvíjet potřebné aktivity a plna entusiasmu se vrhla na domácí venkovská ple-

Polští nížinní ovčáci se dříve používali k práci v polských nížinách